Namn:	Datum

Skriv ett tal till Talefest

I Talefest får du använda **din röst** för att påverka, väcka tankar och få andra att se en fråga ur ett nytt perspektiv. Det finns inget gemensamt tema. Du väljer själv vad du vill tala om, men ämnet ska betyda något för dig och talet ska uttrycka **dina egna tankar**.

Talen på Talefest bedöms utifrån **engagemang**, **argument**, **stil** och **framförande**. Klassisk retorik är en bra grund, men vi söker framför allt tal som övertygar och berör, så var inte alltför bunden av retoriska dispositionsmodeller. Talen ska vara **argumenterande** och driva en **tydlig tes**. Längd**: 3–4 minuter** (ca 420–560 ord).

Hur hittar jag något jag vill säga?

Utgå till exempel från något du vill förändra, som ofta missförstås, du tycker är orättvist, fler borde känna till, du själv har sett, upplevt eller funderat över.

Du behöver inte berätta något privat eller svårt. Det kan handla om en erfarenhet, ett intresse, en iakttagelse eller något i samhället som väcker frågor hos dig.

Pröva: Tala fritt om ämnet i två minuter för en klasskamrat eller i en egen röstinspelning. Vad återkommer du till? Var blir du engagerad?

Nästa steg: Skriv en mening om vad du vill att publiken ska tänka, känna eller göra efter talet.

Behöver du inspiration?

Temana och teserna nedan är exempel. Du behöver inte hålla med om dem. Använd dem för att se hur ett stort ämne kan bli en tydlig ståndpunkt.

Tema	Exempel på teser
Hälsa och återhämtning	• Återhämtning måste behandlas som en förutsättning för lärande. • Alla gymnasieskolor i Sverige ska vara skyldiga att erbjuda gratis mensskydd på elevtoaletterna.
Fritid och gemenskap	• Alla unga bör ha råd att delta i minst en fritidsaktivitet. • Kommuner behöver fler kostnadsfria mötesplatser som inte kräver prestation.
Demokrati och inflytande	• Unga bör få yttra sig innan kommunen fattar beslut som påverkar deras vardag. • Elevråd behöver verkligt inflytande, inte bara en rådgivande roll.

Namn:	Datum

Hur formulerar jag min tes?

En tes gör tydligt vad du vill övertyga publiken om. Den kan grunda sig i ett tema/område som till exempel stress i skolan. En tes är också en ståndpunkt som går att hålla med om eller säga emot.

Exempel: Gymnasieskolor bör samordna större prov och inlämningar för att minska elevernas stress.

Pröva meningen: *Jag vill övertyga publiken om att …*

Kontrollera Är tesen tydlig? Är den möjlig att argumentera för på 3–4 minuter? Går det att invända mot den?

Välj inte den tes som låter mest imponerande. Välj en fråga som väcker något hos dig och formulera ståndpunkten med dina egna ord.

Tema	För brett	Tydligare tes
Skolstress	Skolan är stressig	Gymnasieskolor bör samordna större prov och inlämningar.
AI	AI förändrar skolan	Skolan bör lära elever att granska AI-svar kritiskt.
Kollektivtrafik	Bussar är dyra	Kollektivtrafiken bör vara kostnadsfri för gymnasieelever.
Inflytande	Politiker lyssnar inte	Ungdomsråd bör få yttra sig inför kommunala beslut som påverkar unga.

Tänk alltid på din publik!

Anpassa alltid innehållet efter dem som ska lyssna.

Fundera över: Vad vet publiken redan? Vad behöver förklaras? Vilka argument kan publiken tycka är viktiga? Vilka frågor eller invändningar kan finnas? Vad kan väcka publikens intresse och få den att känna något?

Nu kan du börja skriva! För mer konkreta tips om att skriva tal till Talefest se på svenskatal.se eller talefest.se